

Svidná Paříž

TAJEMSTVÍ
FRANCOUZSKÉHO
PRÁDLA

KATHRYN KEMP-GRIFFINOVÁ

MLADÁ FRONTA

Svidná
Paříž

Svidná Paříž

TAJEMSTVÍ FRANCOUZSKÉHO PRÁDLA

KATHRYN KEMP-GRIFFINOVÁ

Mladá fronta

Přeložila Barbora Lyčková

Copyright © 2016 Kathryn Kemp-Griffin

Illustration copyright © 2016 Paloma Casile

Published by arrangement with House of Anansi Press, Toronto, Canada.

www.houseofanansi.com

Translation © Barbora Lyčková, 2017

Všem ženám, které od svého spodního prádla někdy chtěly víc.

NOVÝ ZAČÁTEK

HLAVA, NEBO OREL?

*Nechte své sny pozřít váš život, aby náhodou život
nepozřel vaše sny.*

– Antoine de Saint-Exupéry

Američanky nosí kalhotky a podprsenky. Francouzky nosí spodní prádlo, nebo, jak by řekly ony, *lingerie*.

Občas se člověku zdá, že se Francouzky rodí obdařeny schopností naplnit své životy i těla elegancí a smyslností, a to bez sebemenší námahy. Jak to jenom dělají?

Spodním prádlem.

Když nakupujete v Americe, všechno je jen o výhodných baleních a dárkových bonusech k velkým nákupům, případně o tom, že se jednou za čas trochu rozšoupnete. Ve Francii je to úplně jinak: ve spodním prádle se tu zrcdlí jakési *art de vivre*, umění žít, životní filozofie zasvěcená péči o pocit životní pohody.

Vezměte si například takovou podprsenku. Dobrá podprsenka určuje nejen to, jak působíme na ostatní, ale i jak vidíme samy sebe. Jakou podprsenku na sobě například máte právě teď?

Že vlastně ani nevíte? Čtěte dál. Kniha, kterou držíte v ruce, rozebírá do všech podrobností ono neuchopitelné *je ne sais quoi* francouzského prádla. Ukáže vám, jak jej nakupovat, jak jej nosit a jak s jeho pomocí dosáhnout sebedůvěry i elegantního držení těla.

Svůdná Paříž vám pomůže sestavit sbírku spodního prádla, která vám umožní plně prožívat smyslnost okamžiku, a to při jakékoli příležitosti. Kombinuje praktické poznatky (jak si vybrat padnoucí podprsenku) s kouzlem spodního prádla (jak oceňovat prádlo a nosit jej jako umění). Obecně vzato je tato kniha výsledkem všeho, co jsem se naučila nebo odpozovala během více než dvaceti let zkušeností a hovorů o lásce, životě a spodním prádle.

Asi tuším, co se vám honí hlavou. Nejmenuji se ani Inès, ani Céline. Co by tedy taková Kanaďanka Kate mohla vědět o spodním prádle?

Uznávám, že před dvaceti lety toho moc nebylo. Do Francie jsem přijela ve vybledlých bavlněných kalhotkách značky Jockey For Her, jejichž vytahaná guma se kolem mě vznášela jako chapadla medúzy. O tom, jak se nosí spodní prádlo, jsem nevěděla vůbec nic. Cože jsem to tedy v té Francii vlastně dělala?

Pro odpověď budeme muset zabrousit hluboko do minulosti.

Hlava: Paříž. Orel: San Francisco. Kdysi jsme se s manželem rozhodli, že přesně tak změníme život – hodem mince.

Bylo to jedné horké červencové noci v roce 1990. Seděli jsme s Christianem na zadní verandě našeho domu v kanadském Torontu, srkali pěnu z vychlazených piv značky Molson a přemýšleli o tom, co jsme dosud zažili. Náš život byl bezchybný – vlastně možná až moc. Nedávno jsme oslavili první výročí svatby a pořídili si první společné bydlení. V práci to

vypadalo slibně, a ačkoli jsme neměli děti, do budoucna jsme s nimi počítali. Zkrátka a dobře, vše se vyvíjelo podle plánu.

A v tom byl právě ten háček. Nechtěli jsme se při padesátém výročí svatby ohlédnout a říct si: „No, tak to dopadlo přesně, jak jsme čekali.“

Obklopovala nás jistota a známé věci, ale my nebyli úplně spokojení. Rozhodli jsme se, že se takovému osudu za každou cenu vyhneme.

„Pojďme si dát na rok pauzu v práci,“ navrhla jsem.

„Proč ne?“ pokrčil rameny Christian. „Kdo jako první vydělá milion, bude si moct vybrat, kde ho utratíme.“

„Milion přece nepotřebujeme,“ namítla jsem. „Kdybychom opravdu chtěli, můžeme odjet třeba zítra. Prostě zvednout kotvy. Najít si práci někde jinde.“

Ucítili jsme záchvěv vzrušení. Možná to bylo představou nadcházejícího dobrodružství – nebo, což je pravděpodobnější, napěněným pivem.

Christian každopádně přinesl atlas, zavřel oči a náhodně do něj zapíchl prst. Otevřel ho na mapě Chile. Představili jsme si, jak přecházíme Andy.

Christianův prst skákal po světě sem a tam a já ho rozechvěle sledovala: Sydney, Tokio, Lagos, Novosibirsk (shodli jsme se ale, že do největšího města Sibíře se v dohledné době pravděpodobně stěhovat nechystáme).

Stala se z toho hra s atlasem místo herního plánu a my byli čím dál tím rozrušenější. Nakonec jsme ale přece jen trochu zvážněli a vybrali dva semifinalisty: San Francisco a Paříž.

Můj favorit byl jasný. Odmalička jsem měla slabost pro všechno francouzské, od země samotné po místní kulturu. Nejvíce ze všeho jsem milovala francouzštinu, ačkoli jsem ji

sama příliš neovládala. V Kanadě je sice jedním z oficiálních jazyků a její základy jsou ke každodennímu životu potřeba, ale i tak jsem sotva dokázala napočítat do sta a objednat si po jídle *mousse au chocolat*. A to jsem dokonce i jedno léto pracovala jako au-pair v údolí Loiry a rok studovala v Grenoblu. Přes všechny jazykové nedostatky mě však Město světla přitahovalo jako magnet a toužila jsem po tom, abych mohla žít, jíst, dýchat a možná i snít po francouzsku.

Onoho dne v roce 1990 jsme tedy s Christianem měli jednu minci a dvě možnosti. Buď San Francisco se sladkými sliby Silicon Valley, nebo Paříž se sladkými michelinskými deserty a *amuse-bouches*. Christian vyhodil čtvrták vysoko do vzduchu a mince se roztočila. Osud se nám třpytil a blýskal nad hlavou.

Když na minci padla Paříž, byla jsem šťastím bez sebe – nebo spíš *folle de joie*, šťastím poblázněná. A to byl počátek našeho francouzského dobrodružství.

• | •

PAŘÍŽSKÉ PROBUZENÍ

UMĚNÍ ŽÍT

Paříž: světové město spodního prádla

JEDNA

POZVÁNKA PRO SMYSLY

Paříž. Paříž. Na tom slově je cosi hedvábně elegantního, cosi bezstarostného, cosi roztančeného, cosi slavnostního a rozjasněného – je jako šampaňské. Všechno tam je krásné, veselé a přiopilé, a ověšené krajkami.
– Nina Berberova

Paříž je město, které si dává načas – zejména ve chvíli, kdy máte vy zrovna naspěch.

Turisté z toho viní Pařížany, Pařížané turisty, a všichni společně viní dopravu. Nebo stávky. Popřípadě svátky. Přes všechny ty stížnosti se ale ve Městě světla najde i značná dávka tolerance, ba i radosti – pokud se tedy naučíte očekávat neočekávatelné. Paříž je oslavou líně plynoucího času. Chce, abyste objevili vlastní smysly a možná je trochu poškádlili; je jako polibek při úsvitu, který touží po večerním šeru. Paříž neprožijete tak, že si odškrtnete, co všechno jste ten den stihli, ale že večer zjistíte, co všechno se vám za jeden den podařilo protáhnout.

Paříž je malé velkoměsto. Vezmeme-li to ze zeměpisného pohledu, rozkládá se na pouhých 105 čtverečních kilometrech zemského povrchu. To není mnoho, zejména porovnáme-li to s jinými velkými městy a oblíbenými turistickými destinacemi. New York je osmkrát větší, a plocha, po které se roztahuje Londýn nebo Bangkok, je větší hned patnáctkrát. A co se týče obyvatelstva, ve srovnání s osmi miliony obyvatel ostatních tří měst jsou dva miliony lidí v hlavním městě Francie zanedbatelné.

Na druhou stranu vlastně ale Paříž zas až tak malá není. Malá čísla násobíme exponenciálně, a Paříž má jednu z nejvyšších hustot obyvatel ze všech měst na světě. Na jeden čtvereční kilometr tu v průměru připadá jednadvacet lidí, oproti deseti v New Yorku nebo pěti v Londýně či Bangkoku. A protože je výška pařížských budov omezena, lidé se tu nemohli vrstvit na sebe a místo toho se rozprostřeli do ulic.

Ať už trávíte čas nejradši ve společnosti, nebo naopak upřednostňujete anonymní samotu, pařížské *rues* vás uvítají ve své náruči. V kavárenské kultuře vzkvétají konverzace a debaty a mezi širokými třídami se klikatí dlážděné uličky, ve kterých se můžete zamotat, aniž byste se báli, že se doopravdy ztratíte. Překrývají se tu životy a zkušenosti. A náhle jako by vám zbystřily smysly – v tu ránu vám všechno přijde mnohem intimnější a bezprostřednější než kdy dřív.

Čtyři týdny poté, co jsme si hodili mincí, jsme s Christianem skončili v práci, dohodli se s realitkou na prodeji domu, oznámili své plány nic nechápající, ale podporující rodině a nasedli

do letadla směr Paříž. Tam jsme nějakou dobu bydleli v módním hotelu, kde rána začínala snídání za okny shlížejícími na dvorek mezi domy. Byly tam dřevěné podlahy, židle potažené modrozeleným sametem, damaškové prostírání barvy slonové kosti, tepané kovové příbory, čerstvá pomerančová šťáva, košík horkých *croissantů* přímo od pekaře a *café au lait* podávané v širokých starých šálcích. V Kanadě jsem snídala nad dřezem a jídlo zapíjela kávou koupenou po cestě do práce; v Paříži bych byla schopná strávit nad *petit déjeuner* celý den.

Měla jsem toho ale spoustu na práci. Christianovi se podařilo sehnat skvělé místo v evropském týmu společnosti Polo Ralph Lauren, která nám velkoryse zařídila toto krásné ubytování, dokud si nenajdeme vlastní byt. Christian tedy každý den docházel do hlavní firemní prodejny na náměstí Madeleine a já mezitím procházela noviny a nástěnky v kostelech a kulturních centrech a hledala pro sebe práci a pro oba byt. Uběhlo několik dnů, a pak několik týdnů. Na moc bytů, které bychom si mohli dovolit, jsem nenarazila a nabídek zaměstnání, které by zahrnovaly psaní a práci s jazykem, také moc nebylo. Samozřejmě nepomáhalo ani to, že jsem toho francouzsky moc nenamluvila, ale nedělala jsem si z toho těžkou hlavu. Věřila jsem, že kombinací štěstí, úsilí a kouzelné Paříže se to časem nějak vystříbí.

Nejlepší způsob, jak nějaké město poznat, je projít si ho pěšky – a k tomu, abych vyrazila do ulic, jsem nepotřebovala dvakrát přemlouvat. Přes den jsem tedy chodila po městě a večer si plánovala cestu na následující den, abych toho zvládla obejít co nejvíc. Jednoho dne jsem se rozhodla, že přejdu Paříž z jednoho konce na druhý. A to doslova. Říkala jsem si, že kdybych do toho trochu šlápla, mohla bych čtrnáctikilometrovou trasu od *Porte Maillot* do Bouloňského lesíku ujít za tři hodiny. Vklouzla jsem

tedy do tenisek a na záda hodila příliš velký batoh, do kterého jsem uložila svačinu, láhev s vodou, žvýkačku, opalovací krém, svetr, *Plan de Paris* a notýsek s koženými deskami, který jsem dostala jako dárek na rozloučenou. Z dnešního pohledu mi přijde, že jsem byla oblečená spíš na horskou túru než na procházku po městě, v němž se zrodily „malé černé“.

Když jsem obešla Vítězný oblouk a vydala se dolů po bulváru Champs-Élysées, začalo poprchávat. Měla jsem s sebou samozřejmě všechno kromě dešt-

níku, a než jsem došla na náměstí Svornosti, mrholení přešlo do prudkého lijavce. Náhlý impulz, kterému jsem nedokázala odolat, mi kázal ukrýt se ve slavné kavárně Angelina, jíž vévodila (nebo se v ní zasekla) elegance *belle époque*.

Servírka, která mě usazovala, se na mě zamračila a já na ni na

oplátku vrhla zpod promočené ofiny úsměv. Důvod jejího šklebu jsem si uvědomila teprve poté, co jsem se usadila a uviděla svůj odraz v nádherném zrcadle, které se táhlo přes celou stěnu. Měla jsem úplně promočené tričko a deštěm zprůhledněná látka se mi lepila na tělo. Jasně se pod ním rýsovala staříčká sportovní podprsenka, kterou jsem si při podobných příležitostech brala na sebe – při příležitostech, kdy to bylo jedno a kdy ji stejně nikdo neměl vidět. Vytáhla jsem tedy z batohu svetr a přehodila si ho přes ramena, abych trapnou průsvitnost alespoň trochu zakryla, a pak udělala to, co *chez Angelina* dělají všichni: objednala jsem si jejich proslulou horkou čokoládu, podávanou v keramickém džbánu provázeném obrovským hrnkem šlehačky.

Pravá čokoláda. Pravá šlehačka. Pravý porcelán.

Seděla jsem tam a čas plynul. Byla jsem promočená na kost, ale v tu chvíli jsem žila okamžikem.

Než jsem dopila, přestalo pršet. Přešla jsem ulici Rivoli a vydala se přes Tuilerijské zahrady, obrovský park založený na symetrii, ladnosti a úměrných proporcích, který se táhne od náměstí Svornosti až k Louvru. Původně byl určen výhradně pro královskou rodinu a dvořany, nakonec se však jako jeden z prvních pařížských parků otevřel veřejnosti. Dodnes vítá mezi svými zdmi jak místní, tak turisty, kteří se tu procházejí po cestičkách lemovaných staletými kaštany. Nic na světě nenahradí čerstvou, zemitou vůni zahrady po dešti, a já vdechovala její sytost.

Mraky nade mnou se pozvolna začínaly trhat a slunce vysušilo křídový šterk, kterým byly cestičky vysypané. Než jsem došla k Louvru, tenisky jsem měla pokryté bílým prachem. Ometla jsem, co šlo, a vykročila si to po *rue Saint-Honoré*, jedné z nejluxusnějších a nejmódnějších pařížských ulic. Míjely mě ženy v maxišatech, naškrobených lněných kalhotách, námořnických prouzcích a květovaných vzorech, které třímaly pod pažemi výrazné kabelky. Na rozdíl ode mě vypadaly, že je bouřka úplně minula. Zdálo se mi, že nad mým promáčeným oblečením ohruňují nos i figuríny ve vitrínách.

Zavrhla jsem původní plán a spontánně se vydala přes *pont des Arts*, jeden z pařížských mostů pro pěší. Nalezla jsem útěchu v hudbě jazzového kvarteta, které hrálo v rytmu slunečních paprsků pozdního dopoledne, jež tančily po hladině Seiny. V Paříži narazíte na pouliční umělce a hudebníky na každém kroku: v metru, na mostech, pod mostními oblouky, na schodech nebo na rozích. Umělecké vložky jsou prostě součástí pařížské krajiny. Vydala jsem se dál podél Seiny a v uších mi pomalu

doznívalo jemné lkaní saxofonu. Prošla jsem přes *Île de la Cité* a *Île Saint-Louis*, dva maličké ostrůvky, které tvoří srdce Paříže. Kouzelné jsou oba, ale na menším z nich, *Île Saint-Louis*, navíc najdete i Berthillon, nejlepší zmrzlinářství ve městě.

Původně jsem kolem něj chtěla jen projít, ale pak jsem uviděla dvě rozesmáté dívky, které vzájemně ochutnávaly právě koupené sorbety, a nějak jsem si to rozmyslela. Přešla jsem most za katedrálou Notre-Dame a postavila se do fronty; před zmrzlinářstvím Berthillon je totiž vždycky fronta. Nijak to ale nevadí, protože stejně potřebujete trochu času, abyste si ze všech těch příchutí vůbec dokázali vybrat. Nakonec jsem se rozhodla pro *sorbet cassis* a hned s prvním soustem mě začal brnět jazyk – nakyslá chuť sorbetu byla osvěžujícím kontrastem ke slunci, jež mě hrálo na tváři. Cestu, kterou jsem si předchozího dne vytyčila, jsem touhle dobou už dávno pustila z hlavy, prostě jsem pokračovala v chůzi dál na východ.

Na *place de la Bastille* jsem opustila davy na úrovni ulice a vystoupala po schodech na *Promenade plantée*, stromy lemovanou cestičku, která vede po starých kolejkách na vrcholu viaduktu. Není to ani střešní *terrasse*, ani dvorek na úrovni země; pěšinka vás vynese zhruba do úrovně třetího patra a nabízí možnost vidět město z jiné perspektivy. Dnes cesta navazuje na další pěší tunely a můstky a táhne se čtyři a půl kilometru až k Bouloňskému lesíku, ale tehdy, na začátku devadesátých let, se s terénními úpravami teprve začínalo. Šla jsem tedy tak daleko, jak to šlo, a po cestě se kochala výhledem.

Když jsem sestoupila zpátky do ulic, pokračovala jsem po *avenue Daumesnil* až k uzlu rychlostních silnic, které vysoko nade mnou označovaly východní hranice města. Nad hlavou mi hučela auta na *Périphérique*, silničním okruhu, který se vine

kolem Paříže, a v labyrintu silnic se rozléhala ozvěna hluku. Prošla jsem betonovou chodbou a na jejím konci mě přivítal zelený okraj Bouloňského lesíku.

Zvládla jsem to. Opravdu jsem sem došla.

A už jsem měla pořádný hlad.

Posadila jsem se tedy pod strom na břehu *lac Daumesnil*, jezírka uprostřed Bouloňského lesíku, a vytáhla z baťohu připravený *jambon-beurre*. Je to sendvič, který seženete všude, francouzský ekvivalent rychlého občerstvení. Když jsem toto zdánlivě obyčejné jídlo ochutnala poprvé, nepřišlo mi jako nic extra. Bageta s máslem a se šunkou – a to má jako být všechno?

V *jambon-beurre* jsou opravdu jen tři přísady, ale máslo je tak zásadní, že se bageta nedostane ani do názvu jídla.

Americké recepty se často pyšní tím, že máslo vůbec neobsahují (a raději to ještě několikrát zdůrazní). Francouzské recepty naopak nejenže máslo používají, ale dokonce i rozlišují několik druhů: *beurre doux* (nesolené máslo) nebo *beurre salé* (solené máslo). Rozdíl mezi nimi je opravdu velký – solené máslo jídlo podtrhává a vynáší na povrch jemné odstíny chutí. Zkuste si to sami na třech kusech chleba. První nechte jen tak, druhý namažte nesoleným máslem a třetí soleným, a na všechny přidejte šunku nebo sýr.

Ochutnejte poprvé, ochutnejte podruhé a ochutnejte potřetí.

Ve Francii není nikdy příliš brzy na to, abyste se naučili, jak si pořádně vychutnat jídlo. Zkuste například uhodnout, kde byste našli následující menu:

Asperges sauce vinaigrette – chřest s octovou zálivkou

Confit de canard – kachní konfit

Haricots tarbais – fazolky Tarbais

Tomme noire – sýr Tomme noire

Fruit de saison – sezonní ovoce

Ve světoznámé pařížské restauraci? *Pas du tout*. Výše uvedený epikurejský zážitek je typický příklad jídelníčku základní školy. Místní děti si nenosí jídlo s sebou a kuchařky jim nevyvážejí v mastné jídelně. Dostávají *entrée, plat et dessert* (předkrm, hlavní jídlo a zákusek). Už po tříletých dětech se požaduje, aby si do školy nosily kromě pastelek i vlastní *serviette de table* (látkový ubrousek). Škola jídelničky jednou týdně rozesílá rodičům, aby se na ně mohli s dětmi podívat a popovídat si o nich. Existuje dokonce i celostátní program pro děti v základních školách, *La Semaine du goût* (Týden chuti), který během jednoho týdne děti naučí, jak rozpoznávat sladké, slané, kyselé a hořké chutě.

Když začnete hned v raném věku vnímat, co vám vaše chuťové buňky sdělují, snadno se jídlo naučíte správně kombinovat – a po zbytek života si jen užíváte. Vytříbená chuť ale není to jediné, co se ve Francii kultivuje už od dětství. Důraz se tu klade i na rozvoj potěšení, protože jeho rozpoznávání (a uvědomění si toho, že přináší radost) se tu nepovažuje za požitkářské. Je to spíše něco nutného, co potřebujete k naplněnému životu. Život, který prožíváte všemi pěti smysly – zrakem, čichem, sluchem, chutí i hmatem – je totiž mnohem bohatší. Pro Francouze je potěšení smyslů stejně přirozené jako dýchání a zásadně ovlivňuje kvalitu jakéhokoli zážitku, malého či velkého. Ten den se mi na procházce Paříží podařilo povrch smyslnosti jen zčeřit: to, co začalo jako cesta z bodu A do bodu B, se postupně uvolnilo do zážitku pro smysly. Objevovala jsem míru, do jaké mohou smysly probudit a rozechvět mé tělo.

Jak jsem v Bouloňském lesíku plnila notýsek svými *pensées* – myšlenkami, poznámkami, novými slovíčky a výrazy –, zapoměla jsem na čas. Ten den mi přinesl spoustu překvapujících vhledů, které jsem chtěla rozvíjet a živit. Rozhodla jsem se, že budu v každém dni hledat poklad a že budu průběžně sbírat pohledy, struktury, zvuky, vůně a chutě. Nové smyslové objevy pak budu zaznamenávat a reflektovat na jednom místě – ve svém notýsku.

Na zpáteční cestě jsem si udělala malou zacházku, abych se podívala na byt v srdci patnáctého *arrondissement*. Byl trochu dražší, než jsme si mohli dovolit, ale říkala jsem si, že prohlídka mi nijak neuškodí.

Vyšla jsem ze stanice metra Pasteur a ucítila vůni rozkvetlých třešní. Rozhlédla jsem se kolem sebe. V dálce se tyčila Eiffelovka a zlatá kupole Invalidovny. Míjeli mě lidé s čerstvými bagetami z *boulangerie* pod paží, z *fromagerie* po mně pokukovaly trojúhelníkové sýry a od *floriste* se na chodník rozlévala záplava květín. Samotný byt byl slunný a v šestém podlaží (přesněji řečeno, na konci 127 schodů); byly tam tři prostorné místnosti, okna shlížela z jedné strany na dvorek a z druhé do zahrady s uměleckými ateliéry. Nebyl tam výtah. Nebyla tam ani myčka. Mně to ale bylo úplně jedno, protože jsem si to tam okamžitě zamilovala. Bylo to *chez nous*.

V euforii jsem doplula po schodech dolů na chodník a téměř se srazila s květinářkou. Snad inspirovaná všemi těmi zahradami, které jsem ten den viděla, jsem si koupila malou kytíčku pivoňek v *camaïeu* (odstínech) růžové, ve které každý okvětní plátek zpíval vlastní vůni. Květinářka se mě zeptala, jestli to jsou květiny *pour offrir*, tedy jestli je chci někomu dát. Ne, odpověděla jsem, jsou pro mě. I tak ale prodavačka kytíčku opatrně zabalila do

jedné vrstvy průsvitného hedvábného papíru a jedné vrstvy silného balicího papíru a všechno to svázala vlákny rafie. Dokážete si představit, co by teprve udělala, kdyby to měl být dárek?

Služby zákazníkům v mém novém městě nebyly o tom, že můžete vždycky všechno vrátit. Spíše tu šlo o využívání potěšení. Pro obchody nebylo ani tak důležité místo, ale spíše právě potěšení a smyslnost. S Christianem jsme si hodili správně.

Ke štěstí mi už chybělo jen jedno: nová podprsenka.

D V Ě

POHLAZENÍ PŘÍTOMNOSTI

*Pohlazení pohledem je polibku sladší.
– Auguste Angellier*

Bývala jsem jednou z těch žen, které si novou podprsenku kupují až ve chvíli, kdy tu starou pračka roztrhá na kusy. Podprsenka pro mě prostě představovala základní nutnost. Plnila nějaký účel, a tím to končilo.

Když jsem ale teď byla v Paříži, bylo načase začít úplně od začátku a naprosto změnit zažité zvyky – stručně řečeno, byl čas na změnu osobnosti. Přísahala jsem, že podstatně osvěžím zásuvku se spodním prádlem a taky že přehodnotím způsob, jakým o něm uvažuji. Sbohem, otrhaná stará podprsenko. Vítej... co přesně?

V Paříži jsou butiky se spodním prádlem na každém rohu a jeden se shodou okolností nacházel ve stejné ulici jako náš nový byt. Štít nade dveřmi nesl název *Lingerie Annabelle*. Zatlačila jsem do dveří s cedulkou *entrée libre* a můj příchod oznámilo pronikavé zacinkání zvonku. Ocitla jsem se v místnosti sotva

větší než ptačí klíčka, přivítalo mě formální „*Bonjour, madame*“ a strohý úsměv ženy za pultem – pravděpodobně samotné Annabelle.

Zvonek vyzváněl jako alarm, protože jsem dveře zapomněla dovřít. S koktáním (a špatným přízvukem) se mi ze sebe podařilo dostat: „*Un soutien-gorge, s'il vous plait.*“ Podprsenku, prosím.

„*Avec ou sans dentelle?*“ zeptala se madame Annabelle. Na co se mě to ptá? Rychle jsem prolistovala svým kapesním slovníkem Larousse a zjistila, že *dentelle* znamená „krajka“. Annabelle se ptala, jestli chci podprsenku s krajkou, nebo bez.

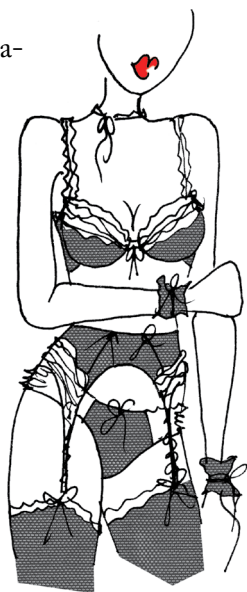
Chtěla jsem krajkovou podprsenku? Neměla jsem ani ponětí.

Madame Annabelle mezitím odněkud vytáhla krajkou lemovanou podprsenku ze slonovinového saténu s drobnými sámkami. Zahнала mě do miniaturní kabinky, zručně upravila zapínání a utáhla ramínka; prsty se přitom podprsenky dotýkala, jako by ladila housle. Podala mi *une culotte assortie* (sladěné kalhotky) a naznačila mi, abych si je oblékla. Páni. O kalhotky jsem si přece vůbec neříkala.

Když jsem se otočila, abych se podívala do zrcadla, nemohla jsem věřit vlastním očím. Měřím metr sedmdesát, ale najednou... nevypadám najednou trochu vyšší? Stála jsem vzpřímeně a podprsenka mi zvedala ňadra a dodávala jim plnost. A co jsem to měla na tváři?

Úsměv.

Do té doby pro mě bylo nakupování spodního prádla noční můrou. Člověk se u toho navíc vždy musel potýkat s lacinými reklamami, hlasitou hudbou a špatným světlem. Jednou jsem se byla podívat v obrovském

newyorském obchodním domě zaměřeném na spodní prádlo. Ke stropu se tam tyčila obrovská hora kalhotek a velká neonová cedule hlásající *3+1 ZDARMA* mě vyvedla z míry natolik, že jsem si koupila to samé, co na sobě měla opodál stojící figurína. Košilka trochu kousala, ale energická prodavačka mě ujistila, že ji na sobě stejně nebudu mít nikdy moc dlouho. Také mě přesvědčila, že bych si ke košilce měla koupit i sadu *Vy za to stojíte*, která sestávala ze sprchového gelu, exfoliační rukavice, tělového mléka a čelenky do vlasů. Byl to nezapomenutelný zážitek, ale ne v dobrém slova smyslu. Děs běs! Když jsem z obchodu odcházela, cítila jsem se, jako bych celý večer hostila dvanáct lidí – a nejvíc ze všeho jsem se těšila na to, až si na sebe budu zase moct vzít své oblíbené tričko.

Tenhle zážitek byl o něčem úplně jiném. Madame Annabelle byla tichá a trpělivá. Věděla, že chvíli trvá, než si na to, co vidíte v zrcadle, zvyknete, než pochopíte jednoduchost tiché krásy. U madame Annabelle mě nikdo nenutil, abych se stala (nebo alespoň předstírala, že jsem se stala) ženou z prostřední dvojstrany časopisů, které jsou k dispozici ve spermabance.

Spodní prádlo nemusí mít vždy nutně postranní úmysly. Cítila jsem, že si prostě vychutnávám krásu dobré podprsenky, a chtěla jsem se tak cítit každý den.

Zvýšilo se mi sebevědomí. Madame Annabelle mě tiše pozorovala, jako laň sleduje kolouška, co se poprvé pokouší vstát. Mlčela a dávala mi prostor pro vychutnání pocitu, který jsem ještě nikdy v životě nepocítila – pocitu probuzení. Jako bych se probudila do nového dne, překypujícího očekáváním.

Tu první podprsenku se sámký mám pořád, i když už dávno dosloužila. Kdykoli ráno otevřu zásuvku se spodním prádlem,

její jemné záhyby mi připomenou, že mám vždy na výběr: buď můžu prožít obyčejný den, nebo neobyčejný.

Když mi tehdy madame Annabelle pomohla do nové podprsenky, určitě si neuvědomovala, že dává do pohybu seismický posun způsobu, jakým chápu spodní prádlo, a že se z toho časem vyklube jak koníček, tak kariéra. Jen několik měsíců po našem setkání jsem založila firmu Soyelle, která se specializovala na kosmetické produkty a příslušenství ke spodnímu prádlu. Možná vám přijde zvláštní, že jsem si dovolila takové zaměření v hlavním světovém městě spodního prádla. Koneckonců nebylo tomu tak dávno, co jsem si koupila svou vůbec první pořádnou podprsenku! Zatímco v navrhování spodního prádla jsou Francouzi opravdu mistry, jeho údržba je poněkud problematictější. S pomocí jednoho chemika jsem vyvinula prací prášek na jemné látky, a tak vznikla firma Soyelle.

O mnoho let později jsem společnost prodala, ale za ta léta, co jsem stála v jejím čele, jsem si všimla obrovského rozdílu v tom, jak spodní prádlo vnímají ženy různých národností. Například takové Američanky potřebovaly jednoznačně poradit. Začala jsem tedy organizovat prohlídky Paříže zaměřené na spodní prádlo, při kterých účastnicím pomáhám zorientovat se v hedvábných křivkách tohoto úžasného města. Jedná se však o mnohem víc než o organizované nákupy – mým cílem je pomoci ženám obnovit jejich ženskost, sebedůvěru a eleganci.

Na těchto prohlídkách se vždycky najde někdo, kdo pronese jednu z následujících poznámek (ne-li rovnou obě): „Nejdřív musím zhubnout“ nebo „Vždyť to přece stejně nikdo neuvidí“. Ženy takto často výběr spodního prádla hájí – než utrácet za něco, co možná uvidí jen pár lidí, raději si koupí hezké šaty, které uvidí všichni. A když už se konečně rozhodneme, že si

něco koupíme, používáme často výrazy jako „dopřávat si“ nebo „udělat si pro jednu radost“ – jako by to, že se cítíme dobře, mělo být spíš výjimkou než pravidlem. Jakmile však po prádlu chceme, aby splňovalo celou řadu podmínek – kdy, jak, kde a proč –, všechna zábava je najednou tatam.

V Americe nosí ženy své nejkrásnější spodní prádlo jen na Valentýna nebo na rande. Francouzky k tomu nepotřebují zvláštní příležitost. Nepotřebují se nikoho dovolovat, odmítají definice, ve kterých se najde každý, a ani je nenapadne, aby lásku nějak škatulkovaly. Večere s někým, kdo se vám líbí, není „rande“ nebo „zvláštní příležitost“. Užívat byste si měly každý okamžik a pro nikoho se nešetřit.

Proč se tedy omezovat v tom, co vás těší? Když je vám na kůži příjemný dotyk kvalitního spodního prádla, proč ho nenosit tak často, jak to jen jde? Život sám je zvláštní příležitost. Dnes. Tady. Ted'.

Ze samotné podstaty francouzského jazyka vychází výraz *joie de vivre*, neodmyslitelná láska k životu a nadšení pro něj. Nejčastěji jej překládáme jako „radost ze života“, není to však úplně ono. Koneckonců Francie je jednou z mála zemí, kde k tomu, aby se naučili užívat si radost ze sexu, opravdu nepotřebují tucty knih.

Francouzi nepotřebují poradit, jak si užívat sex ani jak si užívat života. Všechno to už totiž mají k dispozici – třeba jasmín, který vás zve, abyste se nadechli jeho omamné vůně, nebo *millefeuille* v cukrárně, který vás láká vstříc své vrstvené dekadenci; *c'est que du bonheur*, radost sama. Stačí se jen natáhnout.

Francouzky chápou spodní prádlo jako katalyzátor smyslnosti, něco, čím můžeme stmelit celistvost každického okamžiku. Američanky naopak prádlo vidí na binární škále. Na jednom konci je prádlo pro „zvláštní příležitosti“, na které se těšíme

a při kterých si ho zasloužíme; na opačném „pohodlné“ prádlo pro každodenní okamžiky, kdy nám už nezbyvá síla a ploužíme se po domě ve vytaháných teplácích. Není divu, že si řada z nás nedokáže představit, že by „pohodlné“ a „pro zvláštní příležitosti“ mohlo existovat najednou!

Pojďme se na tato slova, která používáme pro popisování své interakce se spodním prádlem, podívat trochu blíže. Spojení „zvláštní příležitost“ má pozitivní konotace, je to něco výjimečného a nedocenitelného. Samo o sobě však slovo „zvláštní“ naznačuje spíše něco podivného nebo neobvyklého, stejně jako francouzské *spécial*. Když někomu řeknete, že je *spécial*, na večeri vás asi úplně nepozve. Na druhou stranu výraz *c'est normal* (to je normální), u kterého by se zdálo, že označuje běžná očekávání, paradoxně ve Francii znamená něco jiného. Je to hledání potěšení a radosti ve všem, co nás obklopuje: v kytice polního kvítí, v deseti minutách, kdy máte čas nastavit tvář slunci, nebo v krásném spodním prádle, které jste si vzaly proto, že se v něm cítíte božsky, ne protože je dneska Valentýn.

Slovo „pohodlné“ používáme na obhajobu vytaháných kalhotek na dně šuplete („Když ony jsou tak pohodlné!“). Tyto kalhotky – a všechny vytahané podprsenky, které je obklopují – si ale zaslouží spíš jiný přívlastek: *lajdácké*.

Jakmile přestane být řeč o zlepšení životní pohody, hranice mezi pohodlnými a lajdáckými kalhotkami se začne stírat. Zkuste pohodlí chápat spíše jako něco, co má dobrý vliv na to, jak se cítíte – nikoli jen jako prostou úlevu od nepohodlí. Komfort není hra s nulovým součtem, a už vůbec jediné kritérium, podle kterého lze spodní prádlo posuzovat.

Stejně jako v případě *La Semaine du goût*, kde se děti učí vychutnávat si jídlo, se francouzské dívky už s první podprsenkou

učí vychutnávat si spodní prádlo. Francouzi prostě chápou, že nic nezklame člověka víc, než když mu na jazyku – nebo na kůži – přistane něco, co není tím, za co se to vydávalo.

Na svou první podprsenku si dodnes zřetelně pamatuji. Vyrazily jsme tehdy na nákup s mámou, a zatímco máma na mě byla hrozně pyšná, já na sebe ne. S prsy a jakýmkoli jinými křivkami jsem nechtěla mít nic společného. Kromě toho jsme podprsenku šly koupit do velkého obchodního domu, kde měli oddělení se spodním prádlem těsně vedle oddělení džínů. Jediné, na co jsem tehdy dokázala myslet, bylo, abych náhodou nenarazila na toho šestáka, do kterého jsem byla nešťastně zamilovaná. Určitě si tam zrovna bude s kamarády kupovat nové levisky, zatímco já se budu o pět metrů vedle soukat do bezešvých podprsenek „pro mladé dívky“. Podle toho, co mi vyprávěly kamarádky, se zdá, že vzpomínka na nákup první podprsenky je pro spoustu žen dodnes spjata s hrůzou, nejistotou a strachem.

Zajímalo mě, jak vypadá nákup první podprsenky ve Francii, a požádala jsem tedy několik návrhárek spodního prádla, aby se se mnou podělily o své vzpomínky. Jejich spontánní, upřímné odpovědi vrhly na tento tajemný zážitek (kterým si projde každá, ale málokterá o něm hovoří) alespoň trochu světla.

Vyprávěly mi následující.

Patricia Cadolleová, dědička rodinné značky spodního prádla s dlouhou tradicí, si vzpomíná, že její první podprsenka byla značky Cadolle (*bien sûr!*) a že byla z velice jemného vyšivaného tylu.

Laetitia Schlumbergerová, návrhářka značky Lingerie Dement, pomohla pozorná prodavačka vybrat bardotku z bílého piké, vyloženého květovaným bílým tylem. Má ji dodnes, ačkoli

od té doby uplynulo přes třiadvacet let. Svou první podprsenku má stále doma i Paloma Casileová, ilustrátorka této knížky – ta její je světlounce růžová a zdobená jemnou výšivkou.

Caroline Tannousová ze salonu Les Jupons de Tess si prý nákup první podprsenky neuvěřitelně užila. Vybírala ze spousty střihů i vzorů a nakonec si koupila „podprsenku ze slonovinové krajky, která působila mladistvě a nevinně“, od značky Princesse tam.tam. První podprsenka Elise Raphalenové, která stojí za značkou Elise Aucouturier, byla také od Princesse tam.tam – ta její ale měla vzor skotské kostky a malou, tmavě červenou sametovou mašličku.

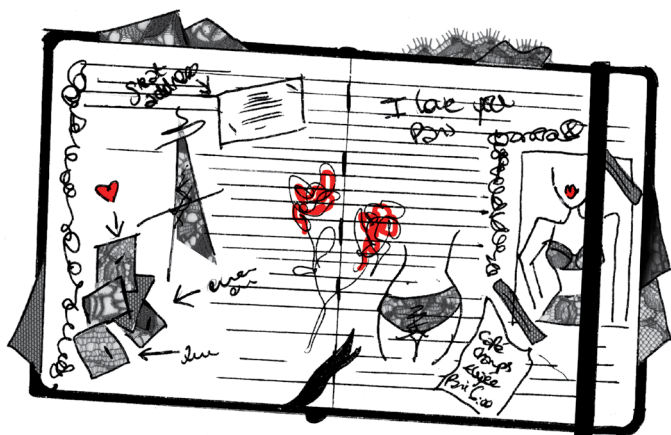
Jina Lucianiová ze salonu Occidente si koupila trojúhelníkovou bavlněnou podprsenku s krajkovým detailem, která jí na kůži přišla „poetická a jemná“; a Charline Goutalová, tvůrčí duch za Ma P'tite Culotte, nikdy nezapomene, jak při vyzkoušení první podprsenky zjistila, „že prádlo dokáže vyjádřit náladu i podtrhnout charakterové rysy naší osobnosti“.

Pamatujete se na svou první podprsenku? Jak vypadala? Jak jste se v ní cítily?

POHODLNĚ PRO ZVLÁŠTNÍ PŘÍLEŽITOSTI: JAK DOSÁHNOUT OBOJÍHO

Spodní prádlo by mělo být snadno přístupné, nikoli abstraktní, nebo dokonce vzácné. Všechno je to o vyvolání pocitů a vytvoření nových zvyků – při správném nastavení by vámi měl při pohledu na spodní prádlo projet záchvěv vzrušení. Neměly byste mít pocit, že ho musíte začít obhajovat. Přemýšlela jsem, co jiného by mohl tento nový úhel pohledu změnit; začala jsem si zapisovat terminologii, která se ke spodnímu prádlu váže, a pokoušela se vyjádřit, co pro mě prádlo znamená. Z mého notesu se stal prádlový skicák. Začínala jsem se rozvíjet a cítila to až v morku kostí.

Pro Francouzky je kvalitní spodní prádlo vizuálně přitažlivé a pohodlné zároveň – vlastně je tak pohodlné, že by vás ani nenapadlo nosit něco jiného. Zde je šest úvah, kterými se mi podařilo zařadit do své zásuvky s prádlem jak estetiku, tak pohodlí.

1. Začněte používat výraz „spodní prádlo“. Zapomeňte na fádňá slova, jako je například „podprda“. Doma máte zásuvku na spodní prádlo, kterým je i to, co máte právě teď na sobě.
2. Výrazy „udělat si radost“ nebo „síla ženy“ používejte jen tehdy, když si kupujete čokoládu nebo bojujete za rovnoprávnost žen ve společnosti. Nebo klidně kdykoli jindy, jen jimi prosím neodkazujte na spodní prádlo! Když budete ohledně prádla činit nějaké rozhodnutí, „nedělejte si radost“, ale „kultivujte“ a „rozvíjejte“ svou sbírku. Prádlo popisujte jako „krásné“, „vytříbené“, „kouzelné“ nebo „jemné“.
3. Pokud v zásuvce se spodním prádlem ještě nemáte vonný polštářek, zkuste do ní uložit mýdlo pro hosty zabalené do kousku látky. Doplníte ji tak o elegantní čichový detail, který zároveň není nijak nákladný. Vůně bude podporovat výrazné emoce a asociace, které si s prádlem spojujete.
4. Noste všechno, co v zásuvce se spodním prádlem najdete (ne najednou, samozřejmě!). Zkuste v následujících několika týdnech opravdu nosit každý kus. Vydržte! Nevracejte se k oblíbeným modelům. Pokud na sebe něco prostě nedokážete vzít, nemá to ve vaší zásuvce (ani ve vašem životě) místo. Všechno takové prádlo vyhoďte, někomu jej věnujte nebo z něj něco vyrobte. (O tom, jak si vytvořit sbírku dobrého prádla, si povíme později.)

5. Kupte si květinu v barvě vaší oblíbené podprsenky. Všimněte si, že béžové květiny nerostou! Pokud jiné než béžové podprsenky nenosíte, kupte si květinu ve své oblíbené barvě a pak si v této barvě kupte i podprsenku.
6. Dejte sbohem prádlu „pro všední dny“. Na dnech ve vašem životě nic všedního není! Pamatujete si, jak důležité jste se cítily, když jste poprvé něco podepsaly? A jak vám každý podpis dodnes přijde výjimečný? Vytváření vlastního prádlového podpisu je něco podobného. Prádlo je pro zvláštní příležitosti určeno už svou podstatou, a vy také.

T Ř I

SMYSLNÁ, NIKOLI SEXY

*Ve smyslnosti je jakási kosmická radost.
– Jean Giono*

Gentry de Paris lehoučce proplula dveřmi Café de Flore. Měla na sobě tmavě olivový vlněný plášť s límcem z umělé kožešiny stažený v pase. S šarlatovou rtěnkou a dlouhými černými vlasy sepnutými na stranu à la Veronica Lake vypadala každým coulem jako burleskní diva – kterou také byla.

Na scénu uměla vstoupit opravdu bezchybně. Než došla ke stolu, kde jsem seděla, pronásledovaly ji jak nenápadné pohledy, tak okaté zírání. Sotva usedla, objevil se u nás číšník v naškrobené bílé košili a černé vestě, na tácku dvě sklenky šampaňského.

„Pozornost *monsieura*,“ řekl a pokynul směrem k muži sedícímu o několik stolů vedle.

„Merci,“ zašeptala jeho směrem Gentry a on kývnul hlavou. I já jsem řekla *merci*, toho si však *monsieur* ani nevšiml.

„Jak to jenom děláš?“ zeptala jsem se.

„Tajemno a elegance, zlatíčko,“ odpověděla Gentry. „Zbytek zvládne představitivost.“

S Gentry jsem se seznámila přes spodní prádlo. Narodila se v kalifornském Hollywoodu jako Gentry Laneová, ale stačila jedna koupel v nespoutanosti Města světla, aby se tu znovu zrodila jako Gentry de Paris, *femme fatale* a návrhářka spodního prádla. Gentry odmalička ráda šila, a právě proto začala prádlo navrhovat (a také proto, že měla skvělý vkus). Její kašmírové a hedvábné modely nosila módní elita z celé Paříže. Netrvalo však dlouho a Gentry zjistila, že ji mnohem víc baví své kolekce nosit než je vyrábět; proto se zrodila znovu, tentokrát jako burleskní tanečnice.

Nedávno jsem viděla její představení, *Revue Gentry de Paris* s Ditou Von Teese v Casino de Paris. Gentry se tam snášela na jeviště jako hvězda z nebes, zatímco Dita skotačila v obří koktejlové sklenici plné vody. Seděla jsem v první řadě a nebyla jsem jediná, koho to trochu smočilo.

V kavárně mi Gentry vyprávěla, že nedávno založila *École Supérieure de Burlesque*, elitní školu burlesky.

Ihned jsem se přihlásila, protože i já chtěla proniknout do umění svádění. S Christianem jsme v té době už měli pět dětí a bydleli jsme v krásné vesničce na jih od Paříže. Mé dny byly plné každodenních starostí – rozvážela jsem děti do škol, hledala jsem paní na hlídání, a k tomu jsem ještě navíc vedla malou firmu. V takovém prostředí bylo prioritou přežít, ne někoho svádět.

